REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 232. **Brașov, Sâmbătă 20 Octomvrie (2 Noemvrie).** **1907.**

Un articol și o convorbire.

„...Vrem să știm, ce politică dorește să facă guvernul față cu naționalitățile. Persecuțiunea în sine, ori cât de legală ar părea,... încă nu este politică... Ațâțarea poporului prin necontenite agitațiuni a fost de sigur autorul intelectual al tristului eveniment dela Cernova, dar nu se poate admite, că țăranii de acolo au priceput aluziile mascate și asemănările încurcate din foile slovace așa de bine, ca să se îndese înaintea puștilor, spre a fi culcați la pământ de gloanțele lor... Răul zace mai afund și trebue să fie căutat la rădăcina lui, dacă voim să-l lecuim. Politica generală a Ungariei trebue să-și revină temeinic și să se schimbe. Pe cărările bătucite ale frazei și pe urmele drumului neadevărului interior, ajungem deadreptul la pieire...“

Cuvintele acestea le citām dintr'un articol al ziarului „Pester Lloyd“, care se ocupă de măcelul dela Cernova și de răsunetul ce l'a avut în parlamentele dela Budapesta și din Viena. Ar fi o greșală a crede că aceasta foaie a devenit de-odată amica cauzei asupriților. E departe de aceasta, dar trebue să recunoaștem că și-a părăsit limbagiul răutăcios și vehement de odinioară, pentru a-și îmbrăca cugetările într'o formă mai conciliantă. Și îndemnul la aceasta de sigur nu i l'a dat convingerea despre dreptatea cauzei naționalităților, ci pofta și interesul ce-l are, de a critica politica guvernului coaliției în general; a-o critica însă nu fără a da a se cunoasce, că o consideră rea și inferioară față cu politica, ce a purtat'o partidul liberal, când „Pester Lloyd“ era organul celor dela putere.

Merită totuși a fi remarcate rândurile ce le-am citat mai sus, precum și concluziunea, ce o face numita foaie scriind: „Sunt și alte mijloace“, (decât cele ale puterii) „spre a izola pe agitatorii profesionali de massele poporațiunei nemaghiare. Acestea sunt bunurile moravuri ale culturei, sunt binecuvântările statului de drept, este *crutarea acelor sentimente*, cari sunt înăscute omului care se află pe o treaptă mai inferioară de cultură. Eri a zis ministrul de comerciu prusian într'o adunare a industriașilor, că cuvântul: „voim să fim domni în casa noastră“, a stricat mai mult în opiniunea publică, decât multe zile amare. Și el, ministrul unui stat în care frânele guvernului se țin cu mână tare, a adaus: „voim să fim camarazii lucrătorilor noștri“. Da, noi Ungurii voim să fim camarazii tuturor compatrioților noștri, orice limbă ar vorbi ei. Aceasta a fost și politica lui Deak...“

„Intoarcerea la aceasta politică trebue să se săvârșească tocmai așa cum își face acum din nou mersul victorios în învoielile economice cu Austria. Atunci vom avea și noi iarăși amici în lume, cari ne pricep, fiind-că ne înțeleg.“

Este interesant, că dorința de a avea amici, de cari să fie pricepuți și înțeleși, n'o au numai criticii din tabăra partidului liberal căzut, ci ea s'a manifestat în aceeași zi, în care s'au scris cuvintele de mai sus, și în tabăra celor dela guvern.

Tot „Pester Lloyd“ înregistrează în foaia sa de sară, o convorbire ce a avut loc în culoarele camerei între Gabriel Ugron și deputatul Beiușului dr. Vasile Lucaciu. Acesta din urmă s'a presentat lui Ugron, cu care polemizase în vorbirea sa din ziua premergătoare, și Ugron a început a vorbi despre chestiunea naționalităților. Lucaciu să-l fi asigurat repețit, că naționalitățile doresc serios o înțelegre. Atunci Ugron și-a exprimat părerea în senzul cum a vorbit odată contele Ștefan Tisza, că Ungurii și Românii sunt avizați a încheia alianță. In ce privește legea naționalităților crede că aceasta se va putea executa numai atunci când Ungaria va dobândi limba de comandă maghiară. — Incolo crede că tendințele panslaviste și pangermane trebue să apropie pe Unguri de Români, că Ungaria are interesul cel mai mare de a apăra independența României, că deci înțelegerea cu Românii va veni, căci trebue să vină.

Lucaciu să fi dat semne de aprobare asigurând din nou, că Românii voiesc pacea și accentuând, că „tot ce a zis Ugron este așazicând dogma politică a Românilor“, că și d-l Dimitrie Sturdza s'a pus într'una din vorbirile sale pe această bază.

Aceasta convorbire dă prilej lui „P. Lloyd“, de a afirma, că în cercul deputaților, cari au fost de față, ea să fi produs impresiunea, că „prin intervenirea lui Lucaciu, lupta dintre Unguri și Români se va continua în viitor sub forme mai puțin aspre“.

Ne oprim deocamdată aici, așteptând să vedem dacă se vor confirma în toate amănuntele celor comunicate de „Pester Loyd.“

Ședințele Camerei vor fi prelungite, până la 3 ore, pe timpul discuției asupra îndemintății, — amăsurat propunerei ce a făcut Ugron G., în ședința de ieri.

Sub regimul liberal asta era tradare de patrie, sub domnia coaliționistă, asta e lucru de toate zilele.

Vineri, Sâmbătă, și Luni Camera ia vacanță.

Ședința Camerei, de ieri, a trecut cu vorbirile croatului *Surmin*, și a lui *Bánffy*. Cel dintâiu persiflase vorbirea lui Thaly, găsind în ea afirmarea, că primul ministru ține în mână pe prezidentul partidului kossuthist, iar prin el întreaga ceată a luptătorilor pentru independență. Dacă nu bărbații liberali, dar tot ideile liberale stăpânesc. Asta-i imoralitate politică. — Croații sunt tendențios acuzați, deși nu fac altceva decât apără drepturile poporului lor. Pentru ei interesele poporului sunt mai presus de interesele statului! Wekerle și soții se poartă ca niște oligarchi.

I-a apoi cuvântul D. Bánffy. Nu are încredere față de guvern, dar primește proiectul. Polemisează cu V. Lucaciu. Sperează în învierea politicei sale. Stat poliglot nu este îndreptățit uumai stat unitar național. Naționalitățile nu respectă nici steagul nici emblema statului. Acuma agită chiar aci în inima țării. Guvernul trebue să respingă brusc pretenziunile naționaliștilor. Numai în familie și în biserică are îndreptățire altă limbă decât cea maghiară. In procesului Memorandului el a mijlocit agrațiare. — *Dr. Lucaciu*, contestă aceasta din urmă. Mai vorbește în chestii personale.

108·6 milioane cor. Austriei, a rentat tulipanul. Va să zică cu 62·2 milioane mai mult decât în anul trecut! Datele sunt fixate în bilanțul oficiului statistic, despre comerciul de import și export.

In comitatul Torontal românii au cucerit 4 mandate, sârbii 2, dela kossuthiști. In mai multe comitate kossuthiștii perd mandatele față de alte grupări.

Partidul nou al lui Banffy, a pățit fiasco în Seghedin. Față de propunerea lui, magistratul orășenesc a hotărât să nu voteze neîncredere guvernului, pentru pact.

Comercianții și industriașii din Fiume, cer ministrului de interne să-și schimbe decretul privitor la firme, punând limba croată egală cu celelalte.

Corespondență din Budapesta.

— 31 Octomvrie.

Inafară de rapoartele scurte și severe, trebue să vă mai comunic câteva mărunțișuri, ce au scăpat de atenția generală.

*

Un epizod caracteristic dela ședința în care vorbise Dr. *Mihali*. Prezidentul clubului este om chibzuit și potolit, care nu se lasă scos din sărite de necuviințele »patrioților«. Le spunea deci foarte calm: »Dacă nu veți pune capăt anarchiei și destrăbălării ce bântue țeara, o să ne găsiți odată pept la pept...« Știți ce a fost ecoul pe băncile kossuthiste?

»O să vă dăm atunci în cap, să periți cu toții!!«

*

Tot de la acea ședință se datează noua sofizmă a guvernanților față de Croați. Vă aduceți aminte cum Andrássy trăsese la îndoială îndreptățirea deputaților noștri de a se numi reprezentanții naționalităților. Acuma vine *Wekerle* cu un sinonim, și zice *către Croați*: »Eu și colegii mei miniștri avem un trecut în politică. Noi nu desvoltăm o activitate de azi de ieri și sperăm să vină vremea, când și Croația nu va mai trimite aci politiciani de azi de ieri!...«

A doua zi, și de atunci în toată ziua, pressa »de stradă« a maghiarilor e plină de epitete la adresa Croaților: politiciani aventurieri, venetici în politică, trași-împinși neorientați, etc.!!

*

Nespus de prețioase sunt niște declarații ce a făcut *Polonyi*, silind pe Wekerle să facă alteie — în ședința de alaltăeri a comisiei financiare. Pressa maghiară nu inzistă asupra lor, noi însă să le fixăm.

Din ale lui Polonyi: »Clauzula proiectului austriac face dependentă dela urcarea cvotei primirea compromisului, clausula proiectului maghiar dela întrebuințarea încassărilor vamale. Protestează în contra iunctimului, care înseamnă slăbiciunea guvernului maghiar. — Pactul cu Regele s'a făcut în înțelesul, ca, dacă guvernele nu se vor putea învoi, întră status quo-ul. Guvernul maghiar nu se poate plânge dar, de piedeci. Este încalculabil câte milioane ne va cere ridicarea cvotei. — Face descoperiri prețioase despre o *conferință dela Orșova* (când cu aducerea acasă a moaștelor lui Rákoczy, unde s'au luat înțelegeri și cu partide din Sârbia pentru cazul unei revoluții!!), ținută de matadorii actuali. Atunci au fost dispuși să închee un pact economic chiar pentru 20 de ani, dacă se împlinesc pretensiunile armatei naționale«.

Din ale lui Wekerle: »El nu s'a lăsat intimidat de guvernul austriac, dar nu putea să lase guvernul austriac în credința, că ei vor separație economică. De pactul cu Regele n'au nici un folos, fiindcă acesta nu poate lega și guvernul austriac! Pentru Ungaria e numai un favor, că, făcându-se compromisul, nu s'a lăsat teren decisiunei regale!!«

Aceste pozări de opozițional ale lui Polonyi, sunt dealtmintrea pentru a »dispune« în favorul lui pe viitorii legiuitori în procesul lui monstruos.

*

Sunt nespus de indignați patrioții pentru scenele ce se petrec în *camera austriacă*, din prilejul măcelului dela Cernova. Toți gălăgioșii și toată pressa cere satisfacție. Articolele prime numai cu asta se ocupă. Chestia agitației naționaliste e la ordinea zilei, adecă disordinea zilei. Toată lumea cu astea două se ocupă. *Andrássy* a mângăiat pe toți, că va ști guvernul datorințele sale, față de Austria, ca și față de naționalități. Se spune că satisfacția va da-o chiar o declarație ministerială. — Sunt zvonuri cari spun, că măcelul din Cernova a fost dinadins căutat, ca să se atragă atenția dela compromis, bancă națională și alte indigestii.

*

Ședința de azi a avut două momente de însemnătate. Prin dr. Vasile Lucaciu — ziarele maghiare scriu consecvent Lukacsiu — clubul naționalist a dat definiția patriotismului adevărat, un patriotism care face posibilă conlucrarea. Graiul maghiar corect și patosul neînfricat — cu o politeță însă cam orientală — a dlui Lucaciu a făcut impresie plăcută. A fost așteptat cu multă curiozitate și cu oarecari »pregătiri«, acest discurs, și pentru a evita succesul acelor »pregătiri« — din parte maghiară bineînțeles! — vorbitorul a căutat să nu facă declarații mai adânci, mai susceptibile. Opinia publică nu este chiar așa de dușmănoasă cum se crede. In vorbirea-i totdeauna a fost întrerupt și contestat, când amintea de partid naționalist. Am informația, că partidul e hotărît să ducă o luptă mai intenzivă încontra tuturor proectelor, până nu va primi recunoașterea în toată forma.

Pe galerii, astăzi erau mai mulți preoți și țărani români și slovaci. Acești din urmă avură prilej să se convingă cât de asemenea sunt tratați ei casă și reprezentanții lor în parlament.

Poporalii urzîră adavărată conjurație împotriva lui M. *Hodza*. După fiecare propoziție a lui, izbucniră în strigăte pentru cari oamenii nescutiți de imunitate sunt pedepsiți aspru în judecată. Nu putea vorbi nimic în afară de povestirea rigidă a cazului. Hodja a spus dela început: nu vreu să fac chestie națională! Poporalii și kossuthistii nu se lăsau de apucătura lor, de a-l prezinta pe el ca pe responsabil pentru cele întâmplate. Din norocire însă Hodza nici când n'a umblat prin acel ținut.

Și știți mai cu seamă de ce făceam atâta tărăboi? Ca interpelantul lor, Beniczky, să poată ceti în aceiaș ședință acuzele mincinoase în contra slovacilor! Li era teamă, să nu vorbească Hodza până la capăt.

Un incident caracteristic. Odată prezidentul a întrerupt pe Hodza, invinuindu-l de cinism. Dar iată cum a vorbit acest prezident, pe culoare, când i se anunțase interpelația. A zis, desigur fără cinism: »Tot un drac pentru morți — pe aceia tot nu-i mai trezești la viață«.

Rezultatul vizitei ministrului bulgar Stanciov la București. Corespondentul ziarului «Vossische Zeitung» comunică următoarele din Sofia cu privire la o convorbire avută cu ministrul de externe al Bulgariei Stanciov. Ministrul de externe Stanciov, care s'a întors din București, s'a declarat entuziasmat de întrevederea sa cu

Regele Carol al României şi cu primul ministru Sturdza, întrucât această intrevedere i-a realizat dorinţa unei mai strânse legături cu România şi a ajutat la întărirea raporturilor mai mult decât amicale dintre cele două state, prin serioase convenţii ce urmează să se închee între România şi Bulgaria. S'a încheiat o convenţie favorabilă fără tarif între România şi Bulgaria şi s'au pus bazele unei convenţii comerciale prin dezvoltarea amănunţită a tuturor chestiunilor cuprinse în convenţia dela Adrianopol şi Berlin cu privire la insulele Dunării şi regularea comunicaţiei pe valea Dunărei. Va urma apoi o convenţie de pescuit. Ministrul Stanciov e sigur că toate aceste înţelegeri politico-comerciale vor aduce după ele o înţelegere asupra diverselor chestiuni politice dovedind în deajuns folosul şi scopul călătoriei sale la Bucureşti.

Din camera ungară.

In şedinţa de Mercuri, după croatul Duşan *Popovici*, care exprimă neîncrederea croaţilor faţă de guvern şi nu primeşte indemnitatea, a luat cuvântul la proectul de indemnitate dep. naţionalist dr. V. Lucaciu.

V. Lucaciu: On. Cameră! Când cu ocaziunea primei mele păşiri am onoare a saluta cu respect acest parlament, cred, că nu vatăm legile modestiei, dacă accentuez, că atât eu, cât şi mult stimaţii mei colegi, când am primit încrederea alegătorilor, ne am pus şi în serviciul unui ideal măreţ. Şi acest ideal măreţ, este idealul nostru al tuturora. Acest ideal m'a călăuzit când am intrat în acest parlament, şi acest ideal mă conduce, când e vorba despre împlinirea datorinţei mele de legislator. Acest ideal, on. cameră, nu poate fi altceva, decât cea mai curată iubire de patrie. (Aprobări în stânga). E datorinţa noastră a tuturora să iubim patria! (Aşa-i, aprobări în stânga, zgomot, s'auzim, s'auzim!). Această datorinţă sfântă noi o înşirăm între cele dintâi virtuţi cetăţeneşti, iar neiubirea patriei o considerăm, de un păcat ce totdeauna trebue condamnat. (Aşa-i! aplauze).

Cu acest ideal am crescut ca copil, acest ideal m'a condus în faptele mele publice, (mişcare), acest ideal l'am văzut întrupat în sufletul poporului meu iubit şi tot acest ideal vreau să-l văz prosperând şi în partidul de care am fericirea să mă ţiu, în partidul naţionalist (Sgomot). Acest ideal trebue să fie steaua conducătoare, basa, dreptul de existenţă al activităţii noastre parlamentare, ca partid naţionalist (nemzetiségi párt)

Hoffmann Otto: Un astfel de partid nu există. (Sgomot, s'auzim, s'auzim)

V. Lucaciu: Domnilor deputaţi, dacă aşa partid există sau nu există (voci: nu există) nu voi aduce nici un argument, ci rog pe d. deputat de mare renume Hoits Pal — şi cred că nu-mi va refuza cererea ca să poftească să-mi răspundă la întrerupere, că nici aici în camera oare nu există partid naţionalist parlamentar? (Sgomot mare).

Preş. (Sună) Rog linişte!

V. Lucaciu: Cum putem explica fenomenul acesta curios, că între noi şi între partidele constituite pe baza altor programe există un contrast atât de mare, atunci când e vorba de realizarea principiului de fapt, în viaţa politică a dulcei noastre patrii. Oare Ungaria nu-i patria noastră (mişcare) şi noi nu suntem fiii ei credincioşi? (Sgomot, mişcare, clopoţelul sună. Strigăte din stânga: Nu-i drept. Ai fost credincios, de aceea te-au condamnat).

Balogh Mihály: De aceea ai stat un an de zile închis, fiind că erai tare credincios.

Brediceanu C. întrerupere.

Markos Gh.: Graeca fides.

Preş. (Sună): Pentru expresiunea aceasta chiem pe d. deputat la ordine.

Lucaciu: Atunci de unde provine faptul că între noi şi între partidele celelalte politice, e un antagonism atât de puternic că de multe ori, mai ales în unele articole ale ziarelor, ducem o luptă pe viaţă şi moarte.

Pe acei, on. colegi ai mei, cari sunt de aceeaş naţionalitate cu noi, cari sunt aceleaşi fii ai naţiunei noastre, ca şi noi, însă de partid politic contrar, cari şed în prezent pe băncile partidului guvernamental, poftiţi ai întreba, că oare poporul român, nu tot aceleaşi principii le profesează în interesul desvoltării culturale, naţionale şi politice ale naţionalităţii române, ca şi cele pe cari le profesăm noi, ca fii credincioşi ai acestei naţionalităţi, dar totodată şi ca fii credincioşi ai acestei patrii? Pentru aceasta zic şi ei atât în coloanele ziarelor, cât şi în vorbirile lor politice, că iată sunt gata să vieţuiască sau să moară pentru binele poporului român şi sunt capabili să facă totul pentru naţionalitatea română, pentru înaintarea şi desvoltarea culturală şi materială a poporului român şi consideră de duşman al lor, fie un individ de ori şi ce partid, ori cine ar fi pe lume; acela, care păcătueşte contra acestor sfinte cauze, acela este şi duşmanul lor, căci totodată este şi duşmanul acestei patrii. (Mişcare).

Ca să aduc un viu exemplu, aci este ca şi o ilustraţie interesantă cazul deputatului Burdia Szilard. (Aprobări) Din partea presei româneşti a fost atacat, că din punct de vedere de partid nu şi poate îndeplini aceea datorinţă, pe care patria şi naţionalitatea română o pretinde de la dânsul, nu o poate îndeplini tocmai din punctul de vedere al situaţiei de partid. (Mişcare). Şi domnul deputat Constantin Burdia a părăsit pe faţă şi cu capul ridicat a publicat atât în ziaristică, cât şi în darea de seamă ţinută în zilele trecute, că da în adevăr el iubeşte acel popor român şi naţionalitatea română al cărui membru este. (Exclamări: Aşa si este, şi noi o iubim!)

Farkasházy Zsigmond: Noi facem pentru naţionalitatea română mai mult decât dvoastră! (Larmă).

Dr. V. *Lucaciu*: că el va face tot ce-i va sta în putinţă pentru desvoltarea culturală şi materială a acestui popor (aprobări) şi că aşadară sunt lipsite de bază acele acuze, cari s'au ridicat contra lui atunci, când au zis, că în urma poziţiei de partid, n'ar fi capabil sau n'ar voi, sau dacă ar voi, ar fi împiedecat, ca el în interesul propriei sale naţionalităţi să facă totul ceeace pretinde legea divină şi omenească, ca în interesul poporului său să o facă şi să o aducă la lumină. Căci onorată Cameră, noi nu voim altceva, căci aceasta este şi litera începătoare şi scopul final al programului nostru politic. Cum stă deci faptul, că pe iubitul nostru tovarăş, care în decursul verii — ca să mă folosesc de cuvintele sale — este capabil şi gata a face totul în interesul naţionalităţii române, sau a naţiunei sale române cum a zis, îl priviţi de prieten în chestia naţionalităţilor, iar pe noi — cari tot binele poporului românesc îl vrem — ne priviţi de duşmani. (Larmă).

Dar merg mai departe pe acest teren. Am cugetat că n'şte întreruperi mă pot impedeca, dar nu aflu consult ca să reflectez la ele, ci îmi continu desvoltarea pe acest fir. Nu numai acei stimaţi domni deputaţi cari stau aici ca fii ai naţionalităţii române, ci am experiat, că înşişi stimaţii domni bărbaţi ai guvernului, dela începutul dualizmului până chiar în zilele noastre, în acele vorbiri politice de program, cu cari s'au prezentat înaintea camerei despre chestia naţionalităţilor, aşa de frumos au vorbit, astfel de principii au accentuat şi au stabilit... că dacă şi acele principii şi păreri nu ne-ar mulţumi pe deplin, la tot cazul ar contribui cât de puţin la găsirea calei adevărate pentru realizarea chestiei naţionale. (Sgomot. Să auzim, să auzim!)

Unii bărbaţi de frunte ai guvernului de la început şi până în ziua de azi, dar şi unele partide, partidul poporal, constituţional, fostul partid liberal, cel independent, toate partidele când îşi desvoaltă programul înaintea alegătorilor, se ocupă cu chestia naţionalităţilor, totdeauna cetim, că cu cea mai mare dragoste îmbrăţişază naţionalităţile, voim sincer desvoltarea individualităţii, culturei, dorim progresul material şi moral al naţionalităţilor, (Sgomot. Aşa-i de fapt!), cu toţii am contribuit serios, cu puterile noastre, la desvoltarea intereselor general al culturei, la progresul material şi moral al cetăţenilor«

Dar nici noi nu voim altceva, onor. colegi! (Sgomot. Strigăte: Cum?). Dacă lucrul stă aşa, că în principiu nu este şi nici nu poate fi nici o deosebire între noi, de unde provine totuşi că în realitate, în aplicaţia politicei, în realizarea ideilor politice există un contrast mare, un antagonism, o duşmănie, putem zice, şi că suntem duşmani politici? (Sgomot).

Markos Gy.: Oláh revolver, oláh dinamit! (Sgomot. Preşed. sună).

Lucaciu: Aceasta în orice caz ne sileşte la o explicaţie şi acela care vrea să se ocupe în mod serios cu politica, trebue să-şi dea seamă de legile evoluţiei, de situaţia patriei, precum şi de viitorul ei şi să vadă, care este cauza acestei blăstămate stări de lucruri. Pentrucă toţi suntem în clar, că situaţia actuală nu este spre folosul patriei noastre ci dimpotrivă spre paguba ei (aşa e!, în stânga.) De aceea trebue să vedem, cari sunt motivele, cari au provocat aceasta stare de lucruri cari au adus'o cu sine, sau cari o susţin?

On. Cameră! Aceasta este o întrebare destul de temeinică. De aceea n'am îndrăznit singur, în modestia mea să dau însumi răspunsul, ci mă voiu provoca la o persoană distinsă, pe care şi On. Cameră o ţine de atare şi pe care foarte mult o stimez. Este vorba de Ex. Sa contele Apponyi. O reflecsiune foarte clară a sa ne va lumina asupra cauzelor, cari susţin aceste triste stări de lucruri. Vorbind despre chestiunile politice ce există între noi şi Austria el zice: »Explicarea acestor neînţelegeri, a duşmăniei, cari de fapt există, de multe ori dacă nu în totdeauna, o aflăm în faptul, că unele expresii, cari determină relaţiile respective în ceeace priveşte legile, viaţa politică, organizaţia dreptului public se înţeleg greşit, şi din expresiile din explicaţiile false, greşite se nasc unele curente politice, cari întrupându-se în instituţiuni, opresc împăciuirea naturală a lucrurilor.«

De aceea vedem, că în decursul tratărei pactului chiar aceste stări, aceste drepturi publice ş. a. se nizuesc a fi explicate, a fi determinate mai precis — în tocmai cum s'a exprimat Ex. Sa contele Apponyi, iar din acestea rezultă, că curentele false ale politicei vor înceta şi în locul acestora vor urma stări accesibile.

Aşa suntem, On. Cameră, în aceasta chestie ca şi în chestia amintită deja. Chiar pentru aceea m'am folosit de reflecsiile înţelepte, adevărat, ce le-am auzit dela Ex. Sa contele Apponyi, şi cari le-am adus în legătură cu relaţii de chestia existenţă.

Aşa-i On. Cameră! Toate lucrurile din lume sunt supuse legilor desvoltării, progresului, însă totdeauna să ţinem seama de principiile fundamentale de unde purcedem şi zicem că o instituţie numai pe baza acelor principii fundamentale va înflori, va progresa, va exista, pe baza căror principii fundamentale s'a născut, s'a făcut. Aşa suntem noi în ţara aceasta On. Cameră! Aceasta ni se spune zi de zi, aceasta o auzim în vorbirile de program şi în declaraţiile bărbaţilor din guvern şi în privinţa aceasta nu face excepţie nici Excelenţa Sa Bánffy Dezső, despre care însă ştim cum a tractat chestia naţionalităţilor. (Strigăte şi sbierături puternice în stânga: Bine a făcut, trăiască Bánffy!) N'a avut vreme să săvârşească, ce a voit şi, s'a înecat în politica sa proprie, iar politica lui mulţămită Domnului a răposat (mişcare) aşa că pe lemnul crucei sale politice se poate scrie numai: A. B. F. R. A. (Sgomot.)

On. cameră! Voesc să folosesc ca punct de mânecare al vorbirei mele principiul, despre care am amintit la început adecă iubirea de patrie sau patriotismul. Nicidată şi nici într'o ţară nu au luat în deşert şi nu au mistificat mai mult înţelesul acestui principiu ca la noi. (Sgomot şi strigăte în stânga extremă)

Aduceţi vă aminte de vremea aceea când patrioţii îşi ziceau unul altuia »Pociovici«. Aduceţi-vă aminte de vremea, când aşa zisul partid liberal îşi ajunsese apogeul în activitatea politică, oare ce ziceau bărbaţii acestui partid despre patrioţii 48-işti? De sigur nu-i considerau de buni patrioţi. De câte ori nu i au suspiţionat, de câte-ori nu i-au numit trădători, numai fiindcă nu aveau aceleaşi păreri politice. Aduceţi-vă aminte de cele întâmplate acum 3 ani. Eu aşa cred, că colegul meu Holló Lajos — mi-ar plăcea mult să fie de faţă, ca să mă audă — e un reprezentant al patriotismului. Şi ştiţi ce a zis acest domn înainte de asta cu 3 ani despre un ziar patentat patriot, care apăra o altă direcţie politică, despre »Bud. Hirlap«? Nici mai mult, nici mai puţin decât, că e trădător de patrie, şi că stă în intime relaţii cu ceilalţi trădători şi cu »patrioţii« de 5 piţule. I-au tăgăduit patriotismul, pentru că apăra formula Szell — Körber — şi... pe Apponyi.

Şi în acest hal ne aflăm şi astăzi on. cameră. Astăzi cinstita coaliţie şi ziarele ei după cum a spus'o eri colegul Thaly Kálmán presupun ori ce despre rămăşiţele sau ruinele guvernului anterior, numai aceea nu voesc să creadă odată cu capul, că şi între dânşii s'ar afla unguri şi patrioţi buni. Dacă cineva e darabant, urmează eo ipso, că nu poate fi bun patriot. (Aşa-i! în stânga extremă, zgomot.)

Eu zic şi susţin că majoritatea guvernului şi jurnalistica coaliţionistă, desigur n'a numit şi nu numeşte patriotic pe guvernul precedent, (sgomot). Că'aveţi sau n'aveţi drept eu nu-s chemat să judec şi va judeca istoria, dar până atunci noi putem să-i condamnăm sau să'i preamărim, dar în acest joc eu văd mai mult defăimarea adevăratului înţeles al ideilor decât statornicea valoarei şi a înţelesului lor.

Aşadar vă întreb că patriotismul ca ideal care te îmboldeşte la fapte mărete şi care ca atare formează fericirea cetăţeanului, poate fi supus, poate fi subjugat, poate să se schimbe cu fiecare partid în fiecare guvern sau poate să depindă dela peana unuia sau celuilalt jurnalist? Iubirea mea de patrie e cu mult mai mare decât să se schimbe cum se schimbă vremea. (La stânga zgomot).

In patria noastră în împrejurările noastre speciale în aceea cred să manifestă iubirea de patrie că sunt întru toate supuşi loiali ai regelui nostru apostolic, (sgomot în stânga) acesta e lucrul cel dintâi (sgomot în continuu la stânga), aceaste este ideea fundamentală a statului monarchic, criterul nerăsturnabil al iubirei de patrie, mai este şi îndeplinirea legilor sancţionate de acest parlament, cari legi nu-i ertat să fie supuse schimbărilor politice şi cari legi trebuesc aduse în îndeplinire în ori-e împrejurări. (Aplauze la naţionalişti.) Se poate că nouă nu ne convin, se poate că s'au adus în contra voinţei noastre, putem să luptăm în contra lor, dar de respectat trebue să le respectăm până legea e lege. (Aplauze la naţionalişti). In acestea văd eu adevăratul patriotism, acestea sunt ideile fundamentale ale iubirei de patrie cari nu e ertat să fie supuse schimbărilor politice şi părerilor jurnaliştilor.

Ear dacă aşa stă lucrul, pentru că nu poate fi altcum, atunci cum să poate esplica aceea, că între noi totuşi sunt păreri contrare? (Sgomot continuu).

Preşed. (Sună): Linişte d-lor!

Lucaciu: Deci acesta e punctul nostru de vedere, acesta pe baza patriotismului nostru, aşa dar acesta trebue să fie şi al d-voastră, deci între noi nu pot fi păreri contrare, şi nici nu e permis să fie. (Sgomot. S'auzim.) Aşa s'a desvoltat.. (Sgomot continuu.) din o înţelegere rea o anumită direcţiune politică, din care ar urma apoi că patriotism numai unul singur poate fi, şi anume acela, care e în stare să contopească şi care şi voeşte această contopire în sânul naţiunei maghiare. (Contrazicer.)

Această esplicare a patriotismului nu am acceptat'o nici când, ba nici nu o vom primi, chiar pentru aceea sunt divergenţe politice între noi. (Sgomot continuu.)

(Va urma.)

Din Camera austriacă.

In cursul şedinţei de Mercuri a parlamentului, deputatul ceh din Moravia *Schilinger*, a interpelat, precum anunţasem, guvernul asupra *cazului dela Cernova*. După descrierea împrejurărilor în cari s'a produs incidentul, oratorul arată cu amănuntele groaznicului incident sosesc tocmai acum când în discuţie se află comprinsul şi că ele ar putea să influenţeze asupra atitudinei cehilor faţă de compromis.

Interpelantul întreabă pe primul ministru dacă se arată înclinat ca direct sau indirect prin ministrul de externe să ceară guvernului ungar un raport amănunţit asupra celor întâmplate şi să întrebe dacă vinovaţii au fost pedepsiţi, şi dacă guvernul ungar să înceteze cu persecutarea nu numai a slovacilor ci a tuturor popoarelor nemaghiare din Ungaria.

In timpul citirei interpelărei cehii radicali şi clericali au întrerupt pe orator cu strigătele lor de aprobare. La urmă deputatul Schillinger a spus că acestea barbarii sunt rezultatele inculturei-şi administraţiei scandaloase din Ungaria.

La semnarea protocolului a luat cuvântul preotul *Zahranic*, deputat ceh clerical din Moravia, care a spus că a semnat cu satisfacţie protocolul de eri prin care Camera declară că ia parte la doliul care a lovit Italia prin catastrofa din Calabria. Cu o zi înainte o catastrofă îngrozitoare a lovit poporul slovac la Cernova. 13 ţărani au fost ucişi 8 grav răniţi şi 80 mai uşor. Intre morţi se află 5 femei şi 2 copii. 50 copii orfani au rămas pe drumuri. In numele partidului meu, a zis Zahranic, în numele deputaţilor slovaci, în numele tuturor deputaţilor din acest parlament cari simt omeneşte precum şi în numele civilizaţiei propun ca protocolul dela 28 Octomvrie să fie complectat prin deplângerea catastrofei dela Cernova şi participarea noastră nu numai de doliul poporului din care fac parte victimele dela Cernova, ci şi la doliul tuturor popoarelor cari sufer sub jugul Ungariei. (Aprobări şi aplauze puternice).

Preşedintele *Weiskirchner* declară că protocolul dela 28 Octomvrie a fost aprobat şi că propunerea deputatului nu poate depinde de acest protocol. El personal deplânge incidentul şi ia parte la nenorocirea care a lovit pe victimele catastrofei (Aplauze).

In şedinţa de *Joi* a »Reichsrathului« s'a continuat desbaterea proiectelor de pact. Dep. *Schustersitz* declară că clubul Slavilor meridionali va studia în mod amă-

nunțit proiectele și deabea după aceea își va spune părerea. Dep. *Peschka*, găsește că actualul pact se deosebește de cel din trecut prin faptul că creiază o situație clară. Dep. ceh *Massaryk*, scoate la iveală următoarele avantagii ale noului pact: urcarea cvotei, ștergerea dării de transport și recâștigarea libertății de tarif. In ce privește raportul economic dintre Austria și Ungaria Massaryk se declară contra despărțirii și pentru teritoriul vamal general, preferă însă imediata despărțire în cas când Ungaria ar observa o atitudine nesinceră. Din punctul de vedere al Cehilor pactul are importanță politică și națională, continuă oratorul. In Ungaria trăesc 2 milioane Slovaci, cari din punct de vedere național aparțin Cehilor și unui popor de 8 milioane suflete nu-i este permis să lase pradă șovinismului maghiar 2 milioane de consângeni. (Aprobări vii). Datorința noastră este, ca cu orice ocaziune să declarăm franc, că aceea ce fac Maghiarii cu Slovacii, nu mai este omenesc. (Aprobări și aplause la Cehi. Dep. *Marhow*. Aceasta e stil maghiar!) Politica aceasta de maghiarizare n'o putem taxa de un simplu furt, fiindcă ea nu numai demoralizează în toate privințele naționalitățile din Ungaria ci le aduce în privința economică la marginea prăpăstiei. De altfel politica aceasta de maghiarizare costă multe milioane și esteuna din cauzele momentanei situații rele financiare a Ungariei. Guvernul maghiar și nu cel ungar (Intreruperi: *guvern de bélyari*) însuși recunoaște aceasta (Dep. *Kramarz*: Și se presentă încă cu »fruntea ridicată!«) Prin urmare nu ne putem însufleți pentru ideia de stat maghiar. Dacă se află totuși unii, cari văd în ideia de stat maghiar imperialism, aceasta e naivitate politică. Putem constata cu mulțumire, că pretutindeni încep să priceapă scrierile lui Björnson și Tolstoi, privitoare la Ungaria și oratorul e convins că procederea de până acum față de ideia de stat maghiar, va avea rezultat. Acestei idei trebue să opunem pactul ceho-german. Până când nu va înceta lupta între Germani și Cehi, nu putem procede energic și cu succes față de Maghiari. Numai o înțelegere între Nemți și Cehi poate să întărească Austria față de Ungaria.

După ce au mai vorbit contra pactului dep. *Liebermann*, *Redlich*, *Schöpfer* și *Kramarz*, care între altele a zis că cele ce se întâmplă în Ungaria sunt o barbarie, se primește propunerea, ca proiectele să fie transpuse spre studiare unei comisiuni de 52.

STIRILE ZILEI.

— 19 Octomvrie v.

Trei studenți eliminați. Sunt cunoscute la câte șicane și fel de fel de pedepse au fost supuși cei ce conduseră mișcările de protestare împotriva legei Apponyi, când ea era numai proiect. Cel mai nou caz, și cel mai grav totodată, se comunică din Cluj. Trei studenți au fost eliminați dela universitate numai pentrucă luaseră parte la adunările poporale de protestare,— Aurel Șerban, Vasile Lucaciu și Silviu Ciuciu, studenți în drept. Abia acum s'au terminat cercetările împotriva lor, cari le mai anulează și un semestru de studii pe lângă eliminare.

Vom mai reveni asupra cazului. Studenților maghiari, cari fac politică, de ce nu li se face nimica?

Cei 746 de emigranți, întorși acasă Marția trecută, și primiți cu atâta alai de pressa maghiară guvernamentală, s'au dovedit aproape până într'unul de »nemaghiari«. Cei mai mulți sunt slovaci apoi români și sași. Au venit acasă numai pe o vreme. Unii ca să-și facă anii de serviciu militar, alții ca să-și mai vadă de gospodărie. Foarte mulți, ca să-și ducă întreaga familie cu sine. Dorul de »patrie« li-s'a cam potolit de plata de 6 cor. ce-o capătă în America la zi cel mai slab muncitor. Au venit totuși cu bucurie acasă, având călătorie gratuită. — Toată potemchiniada asta a fost înscenată de ministrul de interne, ca să sparie pe cei ce vor să emigreze.

Secțiunea de gimnastică a »Reuniunei rom. de gimnastică și cântări« din loc, își va începe activitatea din est-an cu ziua de mâne și va ținea orele în toată Sâmbăta, la orele 6.

Cununie. D-șoara Elisa *Rozsnyay* și Dr. Ioan *Bianu* anunță serbarea cununiei lor, ce se va celebra în 10 Noemvrie n. a. c. la $3^{1}/_{2}$ oare d. a. în Biserica catedrală din Blaj.

Socialismul între Români. — Cetim în »Tribuna«, că muncitorii români din Arad, s'au constituit pe bază socialistă, căutând a înființa o secție română a partidului socialist general din Arad. Oratorul zilei, D. *Birăuțiu*, motivează părăsirea partidului naționalist cu pedecile ce se pun necontenit acestui partid.

La Crăciun se va ținea un congres — al treilea.

Vinerea Mare. In foiletonul »Drapelului« se face constatarea, pe bază istorică, că aceasta sărbătoare (Sf. Paraschiva) este pentru noi națională, este patronul nostru. Ea e chiar de origine romană. Trebuia să o serbăm mai cu zgomot.

Cutremur îngrozitor în Rusia. O știre aproape de necrezut sosește din Rusia. Agenția »Westnik« află că orașul bucarian Karatag a fost cu totul distrus de un cutremur și o surpare de munți, care s'a produs în ziua de 21 Octomvrie. Intreaga populațiune compusă din 15.000 oameni a fost acoperită sub dărâmături. Numai gurernatorul și mama lui au putut scăpa.

A treia dumă va avea o majoritate reacționară, dar și opoziția va avea 120 de voturi, la unele chestii și mai multe. Vor fi în ea 75 din Rusia europeană, 8 din curia a doua (a orașelor cari au reprezentanți a parte), 12 din Polonia rusească, 10 din Caucazia și 15 din Siberia.

O convorbire cu Maximilian Harden. Redacția unui ziar din Budapesta a avut o convorbire telefonică cu ziaristul Maximilian Harden. Harden a spus între altele la telefon: Sunt buimăcit de felicitările și entuziasmul cu care m'a primit mulțimea. Am primit sute de telegrame dela distinse personalități, cari mă felicită pentru bărbăția și succesul meu. In palatul tribunalului îmbrățișările amicilor nu mai conteneau. Pe stradă am fost primit cu urale entuziaste de mulțime. Acum mă aflu la Witnersdorf zdrobit de oboseală. Scuzați-mă că sunt atât de sumar, nu mai pot vorbi. Mă așteptam la o sentință de achitare deoarece adevărul era cu mine. Sentința nu m'a surprins deci, dar mi-a făcut mult bine căci ea represintă doar confirmarea oficială a acuzărilor mele. Eu îmi voi continua acțiunea. Știu că aduc mari servicii împăratului și națiunei germane. Acum mă culc, am nevoe de odihnă. Noapte bună!

Un nou atentat în Rusia. — Agenția »Westnic« află că o bombă a fost aruncată alaltăeri contra trăsurei în care se află prințul Gorciakow care se înapoia la amiazi dela catedrală. Bomba nu a făcut explozie. Atentatorul este un fost licean. In momentul când ridica revolverul pentru a trage în guvernator el a fost ucis de un Cerkez care însoția pe principele Gorciakow.

Proiectograful Coloseum a dat ieri întâiele reprezentații, în fața unui public număros și mulțumit. Incăperea, precum și pânza sunt foarte mari. Chipurile variate complicate și lungi — unele foarte clare, altele puțin defectuoase. Multe sunt colorate. Subiectele obișnuite: naivități, povești, scene comice, fantazii, absurdități, ștrengării, aventuri, chiar și mici indecențe. Are însă și chipuri serioase. De toată frumseța a fost o călătorie spre Niagara, în colori discrete și minunată luminație, ce s'a dat — din plăcută politeță — împreună cu alte bucăți, înafară de program, până a încetat ploaia.

In genere nu cred să mai fi avut pe aci așa de bun cinematograf.

Spicuiri.

In urma unei inspecțiuni a școalelor superioare (nu universitare) făcută de doi inspectori francezi, cari atunci se declarau favorabili înființărei unei universități in Alger, astăzi guvernatorul general al Algeriei vine și propune un proiect delegațiunilor financiare, după care și urmează votarea.

Cei doi inspectori cereau prin raportul lor de odinioară înființarea unui *institut de științe naturale*, unul pentru aclimatarea zoologică și botanică; unul de higienă etc. In raportul lor considerau această universitate ca un puternic agent pentru legătura dintre diferitele rasse ce compun colonia franceză.

Va fi însă, după cum se știe din alte exemple, și după cum va trebui să fie chiar, crearea unei culturi locale, care va aduce după sine independența Algeriei și astfel prin rolul frumos al culturei va veni o vreme când nu vom mai avea nici »*Chestie marocană*« nici a »*Extremului Orient*« pentru că nu vor mai putea avea loc nici »*interesele marocane*« etc.

Fie care stăpân la el acasă, pe munca și pe căminul său.

Până atunci stăpânii coloniilor sunt datori să civilizeze pe supuși în schimbul aurului ce deocamdată îl storc din pământul și sudoarea lor.

*

Industria automobilă se desvoltă tot mai mult pentru a înlocui puterea animalelor, a aburului etc. Aproape nu se mai găsesc trebuințe omenești la cari să nu se fi încercat a se folosi puterea automobilă.

Iată din exportul automobilelor în câțiva ani desvoltarea la care a ajuns această industrie în Franța:

In 1897	623,630	franci
» 1899	4,260,650	»
» 1902	15,780,307	»
» 1903	30,231,603	»
» 1904	50,837,190	»
» 1905	100,250,600	»
» 1906	137.856,000	»

In 10 ani se ridică dela 630 mii la 137 milioane! Aceasta e industria automobilă franceză, la care se mai poate adăoga tot atâta sumă pentru produsele rămase în Franța. Apoi cea germană, engleză, italiană și americană!

*

Cel mai mare vapor de poștă și de pasageri *Lusitania* al companiei Canard străbate oceanul Atlantic în 5 zile și 54 minute, are 245 m. în lungime și 26,40 m. în lărgime; greutatea de 32,500 tone, iar puterea de 65,000 de cai.

Mistuește pe fiecare zi de 24 ceasuri 1250 tone de cărbuni și are loc pentru 3700 călători cu bagajul lor.

*

In urma *tratatului de arbitraj permanent și obligator dintre Danemarca și Holanda* vine unul între *Italia și Argentina*, unde trăesc foarte multi coloniști Italieni, emigrați, al căror număr fie fiece an crește. Această convențiune pe arbitraj a fost cerută în conferența dela Haga.

E și asta ceva, întru cât s'ar putea un războiu între Argentina și Italia, care are interese la cea dintâi, dar mult mai frumos exemplu ar fi un tratat de arbitraj cu unul din vecinii săi, de pildă Franța sau Spania; căci un asemenea tratat de arbitraj ca cel cu Argentina ar putea încheia și monarhia Austro-Ungară cu o țărișoară pustie din Africa, cu care nu se poate bate sau chiar cu Statele Unite unde atâția supuși adună dări pentru visteriile sale, fără ca să contribue întru câtva cu aceasta la promovarea păcii universale.

*

La al *XVI-lea congres de pace dela München*, unde între alți congresiști s'a-șteptat și contele *Apponyi* ca, alături de Björnson, să lucreze pentru promovarea păcii în omenire (căci acasă o face singur. N. C.) s'a abordat »între altele« și chestia antimilitarismului.

In urma opoziției unei grupe anglo-saxone, dușmană de moarte a armatei și a războiului, majoritatea congresiștilor a votat următoarea rezoluțiune:

»Constatând că limitarea armamentului și chiar desarmarea totală (nu *chiar*, ci *tocmai* desarmarea. N. C.) sunt scopul final ce trebue atins, pacifiștii refuză a se solidariza cu antipatrioții, cari au luat numele de antimilitariști și socotesc că, pentru a ajunge la desarmare, mijlocul cel mai eficace e de a desvolta spiritul de pace în opinia publică și în general de a organiza justiția obligatoare internațională. Justiția întâiu, desarmarea pe urmă«.

Pacifiștilor le-a fost frică pe semne de opinia publică, care după teoriile de pacificare n'are dreptul să propună mijloace sau să grăbească acea mult așteptată înțelegere între oameni, silind guvernele la o mai hotărâtă deslegare a chestiunei, nu ci datoria de a aștepta ca guvernele cu comoditatea și talentul lor să aducă o înțelegere, care s'ar intemeia pe legiferarea războiului pe apă și uscat...

Un astfel de congres, pe dată ce e »de pace«, e reacționar. Pentru că nu se poate unul mai reacționar decât acela, care vede o primejdie în desvoltarea spiritului de pace în mulțimile de ori ce neam, cari ar putea în modul cel mai eficace să silească la reducerea armamentului guvernele, cari vreau să dea popoarelor *numai* justiție internațională (alături de care să dăinuiască războiul și armata) cu reprezentanți de măsura lui Apponyi.

Se înțelege că aici n'avea ce să caute un Björnson, decât poate cu condiția ca să fi părăsit sala unul dintre congresiști (numai unul?!) pacifist internațional și autor de legi școlare desnaționalizatoare șoviniste!

M.

Bibliografie.

«Luceafărul» Nr. 19—20, a apărut cu următorul sumar: M. S. Râmniceanu «Propilee» artistice. V. Albu Cântec (poezie). I. Agârbiceanu Nepotriviri (nuvelă). I. U. Soricu Cântec (poezie). G. Murnu Monamente antice din Roma: Forul lui Cezar. Forul lui August. Forul lui Vespasian și Nerva. Forul lui Traian. I. U. Soricu Floare târzie (poezie). Virgil Caraivan Ursul, Leul și Râsul (poveste). Nic. A. Berindei Petra. Maria Cunțan Departe (poezie). I. U. Soricu Liniște (poezie). D. Nanu Unei logodnice (poezie). Cronică: Literatura pentru tinerime. Grigorescu, Moravuri, Z. Bârsan și I. Agârbiceanu, Sărbările meseriașilor din Sibiu, Puterea întunerecului, La tribunal, Știri, Poșta redacției.

Ilustrațiuni: Teiul lui Eminescu (din grădina Copoului — Iași). Interior de casă din Pianul de sus. Vederi din Roma: Forul roman.

— *Dar de crăciun* atragem atențiunea părinților, directorilor și directoarelor de școale asupra colecției: **Biblioteca Copiilor și a Tinerimii** *A. O. Maior*, din care a apărut acuma volumul al III-lea cu 20 de ilustrațiuni artistice și cu colaborarea prețioasă a d-lor: I. Al. Brătescu-Voinești, Mihail Sadoveanu, Oct. Goga, Maria Cunțan, I. A. Bassarabescu și A. O. Maior. Volumul frumos și solid legat se vinde: In România și străinătate; 1 leu 30 bani plus porto 14 bani. Toate trei volumele se pot comanda dela orice librărie românească și dela Administrația revistei «Luceafărul», Sibiiu (Nagyszeben).

A apărut „**Geloșii**", comedie într'un act, după germană, de *Moșul*. Brașov. Tipografia A. Mureșianu 1905. O piesă forte potrivită pentru diletanții noștri dela sate și orașe (pentru 3 domni și 2 dame). Prețul 40 fileri franco.

ULTIME STIRI.

Vladivostok, 1 Noembrie. O telegramă a agenției „Veștnic" anunță că echipagiul distrugătorului de torpiloare „Skory" ațîțat de agitatori, printre cari se afla și o evreică, s'a revoltat și a ridicat drapelul roșu. Vasul „Skory" a părăsit țărmul și eșind la larg a deschis un foc violent asupra orașului. In urma deschiderei focului de către canoniera „Manciuria" și distrugătoarele de torpile „Grosovoi", „Smely" și „Serditi", precum și în urma intervenției regimentului 12 tiraliori, vasul „Skory" a trebuit să se oprească din drumul său. Echipagiul a fost apoi debarcat. Agitatorii au fost executați pe loc, iar restul persoanelor au fost arestate. In oraș domnește liniște. S'a proclamat starea de asediu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Concurs.

Nr. 954—1907. „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ dă pe anul școlar 1907/8 o *bursă de 300 cor.* din „Fundațiunea Ion Petran“ pentru un student de naționalitate român. care urmează la una din facultățile universității din Cluj.

Cererile pentru obținerea acestei burse sunt de a se înaita comitetului central al Asociațiunii în Sibiiu (Nagyszeben), Str. Morii Nr. 6. până la 15 Decemvrie st. n. a. c. Cererile vor fi însoțite de următoarele acte:

a) Certificat de botez.
b) Certificat de studiu.
c) Certificat de studiu (index în original sau copie legalizată.)

Cel împărtășit de bursă va fi obligat a lua parte la masa studenților academici din Cluj.

Cererile întrate după 15 Decemvrie n. a. c. nu se vor lua în considerare.

Sibiiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la 17 Octomvrie n. 1907.

I. St. Șuluțu, prezident. *O. C. Tăslăuanu*, secretar.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1906 14 Octombre.	Activ:	1907 6 Octombre.	1907 13 Octombre.
120.716,678	85886678 Reser. metal. aur 101320731 34830000 „ Trate aur 41005000	141.205,004	142.325,731
606,961	Argint și diverse monede	393,105	370,173
78.101,434	Portofoliu Român și străin. . . .	83.268,601	85.902,078
29.097,144	*Impr. contra efec. publice 15448800 „ „ „ în cont-corent 20426728	36 818,554	35.875,528
11.999,924	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
14.796,390	Efectele fondului de reservă . . .	15.806,084	15.806,084
2.903,324	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.253,121	3.253,121
5.777.462	Imobile	5.917,915	5.923,846
604,757	Mobilier și Mașini de Imprimerie .	639,874	640,068
591,219	Cheltueli de Administrațiune . . .	548,030	558,696
110.075,525	Depozite libere	105.179,549	106.505,249
23.136,420	Conturi curente	34.951,981	31.500,077
22.829,953	Conturi de valori	26.819,767	27.240,539
421.237,192		466.801,509	467.901,114
	Pasiv:		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000, 000
21.402,642	Fond de rezervă	23.086,843	23.086,843
3.253,368	Fondul amortis. imob. și material .	3.504,226	3.504,226
271.747,730	Bilete de Bancă în circulațiune . .	319.742,490	319.409,200
1.646,498	Profituri și perderi	2.077,070	2 077,070
1.111,429	Dobânzi și beneficii diverse . . .	1.211,331	1.318,526
110.075,525	Depozite de retras	105.179,549	106 505,249
—	Conturi curente	—	—
421.237.192	Scomptul 7% * Dobânda 7%.	466.801,509	467.901,114